

وظایف مدیر مالی در شرکتها

مدیریت مالی عبارت است از: مدیریت بر منابع و مصارف سرمایه به گونه‌ای که ثروت سهامداران به حداکثر برسد.

سرمایه نیز عبارت است از: تمام منابع مالی که مورد مصرف شرکت قرار می‌گیرد.

مدیر مالی دو وظیفه کاملاً مشخص دارد:

(۱) تأمین مالی

(۲) سرمایه‌گذاری

تامین مالی حول سه محور نوع، مقدار و ترکیب منابع سرمایه می‌چرخد. مدیریت مالی عبارت است از وظایف و مسیولیت‌هایی که در امور یاد شده برعهده مدیریت شرکت است.

شرکت باید به گونه‌ای عمل کند که ثروت صاحبان سهام عادی را به حداکثر برساند. نکته مهم این است که باید بین به حداکثر رسانیدن ثروت و به حداکثر رسانیدن سود تفاوت گذاشت.

ثروت اقتصادی - *economic wealth* هر فرد از پول و دارایی‌های مختلف تشکیل می‌شود که یک نمونه آن، سهام شرکتها است. از آنجا که مالکیت شرکت‌های سهامی از راه تملک سهام عادی صورت می‌پذیرد، فرض بر این است که شرکتها به گونه‌ای اداره می‌شوند که ثروت صاحبان سهام خود را افزایش دهند.

ثروت صاحبان سهام به دو عامل بستگی دارد: ریسک و بازده. افزایش ثروت سهامداران، یعنی بازده مثبت سهام عادی، به دو روش صورت می‌پذیرد:

(۱) دریافت سود سهام

(۲) افزایش قیمت سهام عادی

از طرف دیگر، کاهش قیمت سهام عادی در بازار به معنی بازدهی منفی (برای سهام) است. تعیین بازده آینده به طور دقیق امکان پذیر نیست، از این رو صاحبان سهام عادی هنگام خرید این اوراق ریسک می‌پذیرند.

در مدیریت مالی، فرض بر این است که سرمایه گذاران با آگاهی از میزان ریسک و بازده این اوراق، نسبت به خرید آنها اقدام می‌کنند.

تاریخچه:

در سال ۱۹۰۰، مدیریت مالی به عنوان یک رشته مستقل مطرح شد. از آن زمان تاکنون وظایف و مسیولیت های مدیریت مالی همواره دستخوش تغییر بوده است و تردیدی نیست که در آینده نیز شاهد تغییرات بیشتری خواهد بود.

تا سال ۱۹۰۰، مدیریت مالی جزئی از اقتصاد کاربردی بود. طی دو دهه ۱۸۹۰ و ۱۹۰۰، چندین شرکت بزرگ آمریکایی درهم ادغام شدند. ۱۸ شرکتی که به دنبال این ادغام ها به وجود آمدند نیمی از کل تولیدات صنایع مربوط را در دست گرفتند.

این ادغام‌ها نیازمند سرمایه‌های هنگفت بود. مدیریت ساختار سرمایه یکی از وظایف مهم مدیران شد و مدیریت مالی به عنوان یک رشته تخصصی (بین رشته ای) شد .

سیر تکاملی مدیریت مالی دارای سه ویژگی مهم به شرح زیر است:

- ۱- مدیریت مالی رشته‌ای نسبتاً جدید و بین رشته‌ای می‌باشد.
- ۲- مدیریت مالی آنگونه که در حال حاضر به کار می‌رود بر تصمیم‌گیری استوار است و از ابزارها با روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها، اقتصاد و حسابداری مالی استفاده می‌کند.
- ۳- حرکت مستمر و سرعت فزاینده پیشرفت‌های اقتصادی، نویدبخش این است که مدیریت مالی نه تنها نقشی مهم‌تر بر عهده می‌گیرد، بلکه بر سرعت پیشرفت این رشته علمی باز هم افزوده خواهد شد تا بتواند راهگشای مدیران شرکت‌هایی باشد که همواره با مسایل و مشکلات تازه روبه‌رو هستند.

جایگاه امور مالی و وظایف اساسی مدیر مالی را می توان به سه دسته ذیل تقسیم کرد:

۱. حسابداری مالی

۲. حسابداری مدیریت

۳. امور مالی

حسابداری مالی گزارشگری اطلاعات مربوط به رویدادهای گذشته را در برمی گیرد و الزاما مبانی لازم برای انجام بررسیهای مالی رافراهم می آورد. به عبارت دیگر، حسابداری مالی گذشته نگر است. حسابداری مدیریت و امور مالی شامل برنامه ریزی و شکل دادن به رویدادهای آتی هستند، به عبارتی آینده نگرند. حسابداری مدیریت از طریق تامین اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم گیریهای مدیران، به کارگیری مدل‌های پیش بینی برای برآورد اطلاعات آینده و بالاخره برنامه ریزی و کنترل، وظایف خود را به انجام می رساند. امور مالی از طریق استراتژی‌های تامین مالی، سرمایه گذاری و نظارت بر فعالیت های بازار سرمایه در شکل دادن به رویدادهای مالی آتی فعالیت می کند. اطلاعات و تصمیمات و وظایف حسابداری مدیریت و امور مالی، مبانی لازم را برای انجام حسابرسی های عملکرد مدیریت فراهم می کنند.

برنامه ریزی ها و وظایف حسابداری مدیریت و امور مالی از یک سو و ارزیابی ها و حسابرسی های حسابسان عملکرد مدیریت از سوی دیگر، باعث می شود که واحد انتفاعی به طور مستمر به سوی بهبود روش های تصمیم گیری و انتخاب استراتژی های مناسب حرکت کند و جایگاه مناسبی را در بازار رقابت به دست آورد.

وظایف اساسی امور مالی را می توان در سه بخش:

۱. تامین مالی

۲. سرمایه گذاری

۳. نظارت بر بازار سرمایه خلاصه کرد

وظایف سه گانه فوق ایجاب می کند که ارزش زمانی پول و نرخ بهره به نحوی مقتضی محاسبه و در تکنیک های مربوطه، به ویژه تکنیک های بودجه بندی سرمایه ای و ارزشیابی اوراق بهادار مورد استفاده قرار گیرد، گرچه اهمیت پول در اداره عملیات و توسعه و رشد واحدهای اقتصادی بستگی به نحوه تامین و به کارگیری موفقیت آمیز آن دارد، ولی

متأسفانه در سیستم دولتی جایگزین مناسبی برای خلاءهای مدیریتی گردیده است. علی هذا شایستگی و داشتن مهارت و توانایی مدیران مالی دارایی ارزشمندی برای واحدهای اقتصادی محسوب می‌شود که بایستی مدنظر قرار گیرد.

شرح وظایف مدیر مالی:

۱. خدمات مشورتی به مدیر عامل
۲. اداره سیستم‌های حسابداری و دفترداری به نحو کارا و موثر مطابق با قوانین و مقررات آرایه مالی و قانونی
۳. نگهداری و کنترل حساب اعتبارات و اگذاری و هزینه شده
۴. بررسی و پیشنهاد راه‌های اعمال صرفه جویی در هزینه‌ها و افزایش درآمد های ناشی از عملیات
۵. تنظیم و کنترل جریان نقدینگی
۶. صدور اسناد صندوق و دریافت و پرداخت‌های نقدی
۷. محاسبه و پرداخت هزینه‌ها و دریافت درآمدها و نگهداری حسابهای مربوطه
۸. ثبت و ضبط و نگهداری فعالیت‌های مالی در چارچوب مقررات شرکت
۹. تهیه گزارش‌ها و صورت‌های مالی
۱۰. حفظ و نگهداری اسناد، اوراق بهادار و ضمانت‌نامه‌های دریافتی و انجام اقدام‌های لازم در مورد وصول، تمدید یا ابطال آنها
۱۱. جوابگوی سازمان تامین اجتماعی و اداره دارایی
۱۲. انجام اقدامات لازم در زمینه پرداخت حقوق و دستمزد
۱۳. ثبت به موقع و به تاریخ وقوع کلیه وقایع مالی در دفاتر دستمزد
۱۴. تهیه دفاتر مالی، تراز عملکرد، بودجه، حساب سود و زیان و سایر صورت‌های مالی
۱۵. نگهداری حساب ریالی انبارها، اموال و محاسبه قیمت تمام شده و قیمت فروش محصولات
۱۶. بررسی و تعیین انحرافات و مغایرت‌های احتمالی در پرداخت‌ها و هزینه‌ها، ضایعات خرید و مصرف مواد و قطعات، ساعات کار تلف شده، اقلام انبارها و موارد مشابه
۱۷. تهیه خلاصه وضعیت وصولی‌ها، پرداخت‌ها، مطالبات، بدهی‌ها، نقدینگی شرکت و آرایه آن به مدیریت مالی

۱۸. بررسی، تهیه و تنظیم، کنترل و تایید کلیه اسناد حسابداری
۱۹. صدور اسناد مربوط به پرداخت کسورات بیمه، مالیات، وام
۲۰. صدور اسناد صندوق و دریافت و پرداخت‌های نقدی
۲۱. نظارت برانجام کلیه خدمات کامپیوتری مربوط به فعالیت‌های مالی شرکت
۲۲. رعایت ایمنی و بهداشت و نظم و مقررات در محیط کار
۲۳. شرکت در کلاس‌های آموزشی
۲۴. ارائه گزارشات مختلف از فعالیت‌های مالی به صورت مستمر و ارائه آن به مدیر مالی
۲۵. انجام سایر امور محوله از طرف مدیرعامل

جایگاه مدیران مالی در بازار سرمایه

از آنجایی که روند شرکت‌سازی و تفکیک عملیات پایین‌دستی، میان‌دستی و بالادستی، به‌منظور دستیابی به اهداف توسعه اقتصادی و راهیابی به بازارهای سرمایه و سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی و همچنین تفکیک منطقی مالکیت واحدهای اقتصادی از مدیریت آنان و سوق دادن اقتصاد تک محصولی به سمتی که زمینه‌های شکوفایی خلاقیت‌ها و تنوع بخشی در تولید حاصل گردد» زیرا اقتصاد مبتنی بر نفت ماهیت ایجاد رانت می‌کند و دولت و کشور را به شکل یک سوپرمارکت بزرگ درمی‌آورد به‌طوری که نفت می‌فروشیم و کالا می‌خریم و در واقع درآمدهای نفتی برای مصرف صرف می‌شود و در این راه دیگر تولید و نوآوری و تنوع در بخش‌ها مفهومی ندارد « تهیه اطلاعات موردنیاز مربوط و به موقع و صحیح از بدیهیات کار خواهد بود.»

شرح وظایف مدیران مالی:

- ۱- وصول اعتبارات مصوب و ثبت در دفاتر قانونی برابر قوانین و دستورالعمل‌های مربوط
- ۲- تامین اعتبارات ریالی و ارزی برای پرداخت کلیه اسناد هزینه و تعهدات و تطبیق موارد، با قوانین و مقررات مربوطه
- ۳- درخواست وجه از خزانة و پیگیری لازم جهت اخذ آن

- ۴- نظارت بر وصول و انتقال وجوه قانونی به حساب‌های مربوط طبق قوانین و مقررات
- ۵- نگهداری و تهیه و تنظیم حساب‌ها و صورتحساب‌های مالی بصورت ماهانه و سالانه برابر مقررات مربوط و ارائه گزارش مالی به مقامات ذیصلاح
- ۶- نظارت بر تنظیم حساب‌ها و نظارت اسناد مالی و دفاتر مربوطه بر طبق قوانین و مقررات مالی
- ۷- نظارت بر صدور سند هزینه‌های انجام شده با رعایت اختیارات مقام دستوردهنده
- ۸- کنترل موجودی حساب‌ها و رسیدگی، تطبیق و تایید اسناد هزینه در چارچوب قوانین و مقررات
- ۹- نظارت و اجرای آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مالی و معاملاتی مصوب هیات امنا
- ۱۰- نگهداری حساب اموال و نظارت بر اموال مذکور تنظیم صورت اموال واحدهای مختلف طبق مقررات مربوط
- ۱۱- نظارت بر کلیه مستندات و ضمایم پرداخت‌ها و حصول اطمینان نسبت به وجود مجوزهای لازم و تنظیم فرم دستور پرداخت وجه یا چک
- ۱۲- وصول مطالبات و پرداخت دیون طبق قوانین و مقررات
- ۱۳- نگهداری، تحویل و تحول وجوه، نقدینگی، سپرده‌ها، اوراق بهادار و ...
- ۱۴- نظارت بر صدور چک، ثبت و نگهداری دفاتر مربوطه
- ۱۵- تقاضا و پیگیری برای افتتاح حساب‌های بانکی مورد نیاز موسسه
- ۱۶- شرکت در جلسات مربوط به مزایده‌ها، مناقصه‌ها، نظارت بر تنظیم قراردادهای و معاملات پژوهش‌گاه
- ۱۸- انجام امور مربوط به کسورات قانونی و واریز به حساب‌های مربوطه
- ۱۹- نظارت بر کلیه امور مالی و محاسباتی
- ۲۰- اعمال مدیریت به کلیه امور مالی و رسیدگی به پیش پرداخت‌ها، علی‌الحسابها و اسناد ومدارک
- ۲۱- اعلام موارد نقصان و تفریط حاصل از ابواب جمعی عاملین امورمالی و سایر مامورین که به موجب مقررات مجاز به اخذ و نگهداری وجوه یا اوراق در حکم وجه نقد یا اموال می‌باشند
- ۲۲- همکاری و هماهنگی و پیگیری در زمینه برنامه‌های آموزش و ارتقای اطلاعات و تخصص کارکنان امور مالی
- ۲۳- همکاری در تهیه نامه‌ها، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و طرح تصویب‌ها
- ۲۴- مراقبت در پرداخت حقوق بازنشستگان و موظفین
- ۲۵- همکاری و هماهنگی در استفاده از نرم‌افزارهای کارا به منظور سرعت و دقت بیشتر

امیاء بساق‌زاده - رییس گروه بودجه سرمایه‌ای

منابع: شرکت کیمیا رشد و شرح وظایف مدیر مالی: دکتر امیر احسانی

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.